

ทุนและพื้นที่ : ศึกษากรณีการก่อตัวของกลุ่มสัักยันต์ห้าแถว หนูนดวงในกรุงเทพมหานคร

วรรณนิภา ชวนชม*

บุญยง ชื่นสุวิมล**

นิติ ภาวัครพันธุ์***

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องทุนและพื้นที่: ศึกษากรณีการก่อตัวของกลุ่มสัักยันต์ห้าแถวหนูนดวงในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ที่มีรอยสัักยันต์ห้าแถวหนูนดวง รวมถึงการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ในด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความเชื่อ รวมถึงความหมายของการสัักยันต์ในอดีตของประเทศไทย โดยใช้แนวคิดในการศึกษาได้แก่ เรื่องกลุ่ม (Group) และแนวคิดเรื่องทุน (Capital) และพื้นที่ (Field) ของ Pierre Bourdieu

จากการศึกษาพบว่า การสัักยันต์ห้าแถวหนูนดวงนั้นสามารถสะท้อนถึงความเชื่อของผู้ศรัทธา ที่มีต่อการสัักยันต์ได้แก่เพื่อความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพการงานและกิจการ, ป้องกันภัยอันตรายจากการเดินทาง, เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ, และเพื่อความสวยงาม ทั้งนี้จากการทำความเข้าใจในความหมายเหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมสมัยใหม่ อันเนื่องจากการที่มนุษย์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในโลกของทุนนิยมการประกอบอาชีพหรือการดำเนินชีวิตที่ไม่มั่นคงในด้านต่าง ๆ ส่งผลทำให้รอยสัักกลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีส่วนสร้างความมั่นใจต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าจากความเชื่อดังกล่าวนั้นจึงถูกทำให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามไปด้วยส่งผลให้ความเชื่อและความหมายรอยสัักในปัจจุบันกลายเป็นทั้งความศักดิ์สิทธิ์และความสวยงาม ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคมที่เกิดจากความเชื่อสู่การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมของคนหลากหลายกลุ่มจนก่อตัวเป็นกลุ่มสัักยันต์ห้าแถวหนูนดวง

คำสำคัญ : กลุ่มสังคม ทุน พื้นที่ ยันต์ห้าแถวหนูนดวง รอยสััก

* นักศึกษาหลักสูตรสังคมวิทยา มหาวิทยาลัย สาขาสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ดร.) ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อาจารย์ที่ปรึกษา)

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ดร.) ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

Abstract

The study of Capital and Field : A case study of the formation of Five Rolls Sacred Tattoo group in Bangkok Metropolitan is the qualitative research by means of the Observation and In-Dept interview of the people who have five rolls sacred tattoo, moreover, the study is complied with the historical documents the belief and the meaning of making tattoo in Thailand in the past and this study is used by the concept of the study of Group and Capital and Field of Pierre Bourdieu

The study indicates that making five rolls sacred tattoo can show the belief of people in making tattoo which is for the stability of job and business, accident prevention of any danger, and the beauty of body. Moreover, this can show the life style of people in the society nowadays. Because the people are involved in capitalism, the earning for aliveing is not stable and this will make the people belive in the holy of the tattoo which can make people have confidence in their lives. Therefore, that belief in making tattoo is so popular and is one of things in their lives including belief, meaning, holy and beauty of tattoo. This can show the relation between Cultural Capital and Social Capital which are from the belief to the formation of group of people who have tattoos until there are many groups of people who have Five Rolls Sacred Tattoo.

Keywords : Social Group Field Capital Five Rolls Sacred Tattoo Tattoo

บทนำ (Introduction)

รอยสักหรือการสักรูปรอยต่างๆ ลงบนผิวหนังมนุษย์เป็นสิ่งที่ค้นพบได้ในหลากหลายสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ ทั่วโลก คำว่าTattoo ซึ่งแปลว่ารอยสักในภาษาอังกฤษมาจากศัพท์ว่าTatan เป็นภาษาตาฮีเตียนแปลว่ารอยสักในส่วนของความหมายของคำว่า“สัก” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 กล่าว “ ก.การเอาเหล็กแหลมแทงลงด้วยวิธีการหรือเพื่อประโยชน์ต่างๆ กัน เช่น สักปลาไหล สักหาของในน้ำ สักรอยชำเพื่อรีดเอาเลือดที่คั่งออก ,ใช้เหล็กแหลมจุ่มหมึกหรือน้ำมันแทงที่ผิวหนังให้เป็นอักขระ เครื่องหรือลวดลาย ,ถ้าใช้หมึกที่เรียกว่าสักหมึก, ถ้าใช้น้ำมันเรียกว่าสักน้ำมัน (โบ), ทำเครื่องหมายเป็นหลักฐานเช่น สักข้อมือแสดงว่าได้ขึ้นทะเบียนเป็นชายฉกรรจ์หรือเป็นเลกมีสังกัดกรมกองแล้ว สักหน้า แสดงว่าเป็นผู้ที่ต้องโทษ ปรานิก” (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ.2540 : 218) ทั้งนี้จากที่มาของคำว่า Tatan หรือ Tattoo จึงสันนิษฐานได้ว่าชาวตะวันตกรู้จักการสักมาจากชาวตาฮีเตียน ซึ่งเป็นเกาะหนึ่งในยุคที่ชาวตะวันตกออกเดินเรือไปยังที่ต่างๆ เมื่อสมัยศตวรรษที่ 15-16 อย่างไรก็ตามนักโบราณคดีสันนิษฐานว่า การสักได้มีมาก่อนแล้วตั้งแต่สมัย 8,000 ปีล่วงมาแล้ว ทั้งนี้โดยอาศัยหลักฐานที่ขุดค้นได้มาจากหลุมฝังศพโบราณของบรรดาศพกษัตริย์อียิปต์ที่มีชีวิตอยู่ในสมัยนั้นและอยู่มาจนถึงปัจจุบันในลักษณะของมัมมี่บนร่างกายศพกษัตริย์จะมีการสักสลัอย่างสวยงามอันเป็นหลักฐานแสดงว่า การสักและความนิยมในการสักร่างกายมีขึ้นในหมู่มนุษย์มาตั้งแต่ก่อนยุคประวัติศาสตร์ (รัตน อรุณศรี.2547 : 2) นอกจากนี้ความสำคัญและการก่อกำเนิดของการสักร่างกายของมนุษย์แล้วนั้นรอยสักยังเป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งวิวัฒนาการมนุษย์ในด้านการคิดค้นเทคนิคต่างๆ ในการสร้างเส้นสายลวดลายที่มีความคงทนถาวรลงบนผิวหนังของตน จากจุดกำเนิดของการใช้สีที่ได้จากแร่ธาตุ กระจกสัตว์บดและน้ำมัน รวมถึงเขม่าที่ได้จากการเผาพืชในตระกูลถั่ว (Angeloglou, M. 1970 : 10) เทคนิคของชาวตาฮีติ (Tahitian) ในการสร้างลวดลายบนผิวหนังคือเทคนิคที่ถูกคิดค้นในสมัยแรกเริ่มและเป็นกรรมวิธีดั้งเดิมของการสักร่างกายของมนุษย์จนกระทั่งมีการคิดค้นเครื่องมือชนิดต่างๆ สำหรับการสักเกิดขึ้นในสมัยต่อมา จากความนิยมและความเชื่อดังกล่าวนั้นเริ่มปรากฏขึ้นจากหมู่เกาะต่างๆ ในนิวซีแลนด์แพร่ไปโดยผ่านเกาะทะเลใต้ไปจนถึงพวกเอสกีโมที่อยู่ในขั้วโลกใต้และทวีปแอฟริกา รวมทั้งในทวีปยุโรปและทวีปเอเชีย ซึ่งจากรอยสักที่อยู่บนร่างกายของมนุษย์นั้นในลักษณะของตัวเลข, ตัวอักษร, รูปภาพ หรืออักขระต่างๆ นั้น หากพิจารณาแล้วจะพบว่าภายใต้ลวดลายต่างๆ ที่ปรากฏนั้นสอดแทรกไว้ด้วยเรื่องราวและความหมายต่างๆ รวมทั้งเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สะท้อนถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของมนุษย์ในด้านความเชื่อของรอยสักซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคม บ้างก็กระทำเพื่อพิธีกรรมทางศาสนาหรือขนบธรรมเนียมประเพณี บ้างก็กระทำเพื่อความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์หรือความนิยมของท้องถิ่นหรือเพื่อความสวยงามเชิงสุนทรียภาพรวมทั้งการสักเพื่อสร้างอำนาจและความยำเกรงให้แก่ตนเอง แต่ไม่ว่าจะกระทำด้วยจุดมุ่งหมายใดก็ตามรูปรอยที่สักย่อมแฝงไว้ซึ่งความหมาย สัญลักษณ์ รวมทั้งความงามในแง่ทัศนศิลป์เพื่อเป็นที่ต้องตาต้องใจของผู้ที่ได้พบเห็นและตัวเจ้าของรอยสักเองด้วย (ประเทิน มหาจันทร์, 2534 : 1)

สำหรับในประเทศไทยนั้นมีการค้นคว้าและศึกษาด้านหลักฐานเกี่ยวกับการสักค่อนข้างยาก ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าไม่มีหลักฐานหรือลายลักษณ์ที่สามารถชี้ให้เห็นถึงการสักได้อย่างชัดเจนเท่าที่ควร ทั้งนี้สมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่ายันต์ต่าง ๆ นั้นพวกนับถือนิกายตันตระซึ่งนับถือในทิเบตและเป็นสาขาหนึ่งของสาขาของมหายานเป็นผู้คิดประดิษฐ์ขึ้นมา แล้วนำมาสอนในประเทศมาก่อน จากนั้นจึงเผยแพร่เข้ามาถึงประเทศไทยแต่พวกตันตระจะใช้ยันต์ในทางคาถาอาคม ต่อมาอาจารย์ในนิกายหินยานที่มาจากลังกาจึงมาคิดแปลงเป็นหัวใจพระธรรมตามคติความเชื่อทางหินยานยันต์ของไทยจึงมีลักษณะทั้งสองอย่างผสมกันอยู่ (สุขกมล สันติพร.2551:138) ทั้งนี้แม้ว่าจะยังไม่มีความแน่ชัดด้านระยะเวลา แต่มีการปรากฏหลักฐานของการสักยันต์ขึ้นในไทยทั้งนี้เนื่องจากว่า ในสมัยสุโขทัยตั้งปรากฏหลักฐานว่าชายไทยในสมัยนั้นนิยมสักยันต์กันแทบทุกคน โดยเฉพาะในกลุ่มทหารที่ต้องออกรบอยู่เสมอ ส่วนในสมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีการนิยมในรอยสักที่เรียกว่าการสักขาลาย โดยเฉพาะผู้สืบเชื้อสายมาจากอัยลาวโบราณ รวมถึงเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นสูงและเสนาบดีผู้ใหญ่ ตัวอย่างเช่น สมเด็จพระนารายณ์มหาราชก็นิยมสักขาลายเพื่อทดสอบความเป็นลูกผู้ชายและฝึกความอดทน ส่วนการสักอีกประเภทหนึ่งที่เรียกว่าการสักเลขนั้นเป็นการสักที่ข้อมือแก่ผู้ที่ต้องถูกเกณฑ์ทหารที่สืบเนื่องมาจากกระตังในสมัยรัตนโกสินทร์ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) และในสมัยรัตนโกสินทร์นี้รอยสักยังเป็นเครื่องหมายที่เป็นการลงโทษโดยสักไว้ที่หน้าผากของนักโทษ โดยมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเตียรบาลและได้ยกเลิกไปในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยพ.ศ.2475 ดังนั้นแล้วนั้นในสังคมไทยรอยสักนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายที่ค่อนข้างจะสลับซับซ้อนและหลากหลายนั่นคือเครื่องหมายแสดงการประจานความผิด, เป็นสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่วัยผู้ใหญ่หรือการเกณฑ์แรงงาน, ความมีเสน่ห์และความเป็นชายชาติตรีของชายหนุ่มไทใหญ่ ซึ่งนอกเหนือจากรอยสักในฐานะของเครื่องหมาย, สัญลักษณ์หรือความมีเสน่ห์ดึงดูดต่อเพศตรงข้ามแล้วความศักดิ์สิทธิ์ก็เป็นอีกความหมายหนึ่งที่สามารถอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของผู้คนในการสักร่างกายที่เรียกว่า การสักยันต์ เพื่อความศักดิ์สิทธิ์อยู่ยงคงกระพัน เมื่อมีการออกรบทำศึกสงครามเหล่าทหารมักนิยมสักยันต์ไว้ตามส่วนต่างๆ ของร่างกายโดยมีความเชื่อว่ารอยสักนั้นจะทำให้หนังเหนียวพันแทงไม่เข้า

ทั้งนี้แม้ว่าบริบททางสังคมในทุกภาคส่วนจะเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสมัยใหม่ ในยุคที่ผู้คนไม่ต้องถูกสักเลขเพื่อเกณฑ์แรงงาน และเป็นสิ่งป้องกันอันตรายยามศึกสงครามของทหาร แม้ว่าวัตถุประสงค์ของรอยสักในอดีตจะเลือนหายไปตามกาลเวลาแต่ความเชื่อในพุทธคุณด้านความศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อของการสักยันต์ก็ยังปรากฏให้เห็นอยู่ในบริบทสังคมปัจจุบันและเป็นที่นิยมของกลุ่มคนต่างๆ แม้ว่าวัตถุประสงค์จะไม่ใช่เพื่อความคงกระพันชาติหรืออีกต่อไป สิ่งต่างๆ เหล่านี้สามารถสื่อให้เห็นการถูกปรับเปลี่ยนความหมายให้สอดคล้องไปกับผู้คนในสังคมในด้านของการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและการให้ความหมายหรือคุณค่าและหน้าที่ของรอยสัก รวมถึงพื้นที่ด้านความศักดิ์สิทธิ์ของการสักยันต์ดังกล่าวก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่ถูกสงวนไว้สำหรับผู้ชายดังเช่นในอดีต จากรูปแบบความเชื่อเรื่องการสักยันต์ในบริบทสังคม

ไทยสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นนั้นอาจกล่าวได้ว่า มีลักษณะของการผูกโยงเข้ากับคติความเชื่อในอดีตโดยการอ้างอิงจากหลักฐานที่ปรากฏแล้วนำมาตีความใหม่ รวมถึงการเกิดขึ้นของความนิยมในการยึดท่าแหวนดวงกั้นบั้นหนึ่งในปรากฏการณ์หนึ่งที่น่าสู่การวิจัยในประเด็นดังกล่าว

การก่อกำเนิดขึ้นของความนิยมในการสักยันต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งยันต์ท่าแหวนดวงกั้นบั้นนี้ ได้ว่าเป็นยันต์ที่มีคุณวิเศษในด้านโชคลาภรวมถึงหน้าที่การงานเป็นหลักและสามารถให้คุณและตอบสนองต่อความต้องการปรารถนาได้ทุกประการแก่ผู้ศรัทธาและนอกจากนี้ยังเห็นได้ว่าปรากฏการณ์ความเชื่อดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านสื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ ช่วยทำให้เป็นที่รู้จักและสร้างการจดจำของผู้คนและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดกลุ่มสักยันต์ท่าแหวนดวงหรืออาจเรียกว่าเกิดความเชื่อในลักษณะที่เรียกว่าศรัทธาแบบปากต่อปากทั้งนี้จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นของกลุ่มสักยันต์ท่าแหวนดวงนั้นอาจแสดงให้เห็นได้ว่าความเชื่อถูกแปรเปลี่ยนตีความและสร้างความหมายใหม่ที่มีความแตกต่างจากรอยสักในสังคมดั้งเดิมและไม่ใช้ความเชื่อที่ถูกจำกัดไว้เฉพาะเพศชายเท่านั้น ประเด็นดังกล่าวนี้สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าเงื่อนไขของพิธีดังกล่าวเปิดกว้างมากขึ้นสำหรับผู้คนทุกเพศทุกวัย ซึ่งอาจจะเห็นได้ว่าพิธีกรรมลดทอนความเคร่งครัดลงและมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้คนในปัจจุบันและเป็นยันต์ที่ให้คุณด้านหน้าที่การงานและการเงินโชคลาภมากกว่าจะเป็นด้านความคงกระพันชาตรีดังเช่นในอดีต

จากประเด็นดังกล่าวจึงเป็นที่มาและนำไปสู่ประเด็นการศึกษาในด้านการก่อตัวของกลุ่มสักยันต์ท่าแหวนดวง อันเนื่องมาจากปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้คนกลุ่มหนึ่งมีความเชื่อต่อการสักยันต์นั้น มีลักษณะของกลุ่มสังคมและก่อตัวขึ้นจากกระบวนการใด รวมถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ภายในกลุ่มนั้นมีลักษณะเช่นใด

วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา รวมทั้งด้านความเชื่อและความหมายของการสักยันต์ในสังคมไทยเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบกับการศึกษาวิเคราะห์เรื่องการสักยันต์ในด้านประวัติความเป็นมา รวมถึงที่มาของการสักยันต์ท่าแหวนดวง
2. เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มสังคมของผู้มีความเชื่อในการสักยันต์ท่าแหวนดวงและความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม
3. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้สักยันต์ท่าแหวนดวง

วิธีการวิจัย (Methodology/Experimental design)

การศึกษาเรื่อง “ทุนและพื้นที่ : ศึกษากรณีการก่อตัวของกลุ่มสักยันต์ท่าแหวนดวงในกรุงเทพมหานคร” จะใช้การวิจัยรูปแบบเชิงคุณภาพเป็นหลัก (Qualitative Research) เนื่องจากเป็นวิธีวิจัยที่เน้นการแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ทางสังคมตาม

ความเป็นจริงคือเป็นการศึกษาพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ในขณะที่สิ่งเหล่านั้นกำลังดำเนินไปอยู่ ผู้วิจัยจึงได้เลือกวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้การให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างเป็นธรรมชาติหรือตามความเป็นจริงนั้นข้อมูลจากภาคสนามโดยการสังเกต (Observation) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)

โดยผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยเป็น 2 ลักษณะ

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ได้แก่ การศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับหัวข้อที่ใช้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ตำรา เอกสาร บทความ ฯลฯ จากการศึกษาค้นคว้าและทบทวนจากเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้นเพื่อนำมาเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับใช้ทำความเข้าใจและตีความซึ่งเกี่ยวข้องกับการสักยันต์ในสังคมไทยและในบริบทสังคมอื่นๆ

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ได้แก่ การใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - Depth Interview) และการสังเกต (Observation)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ โดยศึกษาผู้ที่ผ่านการสักยันต์ห้าแฉกหนวดวงทั้งเพศชายและเพศหญิง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับสำนักสักยันต์แห่งนี้ ได้แก่ผู้ทำหน้าที่ในการสักยันต์ ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Sampling)

ผลการวิจัย (Results)

เมื่อศึกษาในด้านประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของการสัก ตลอดจนความเชื่อของการสักยันต์พบว่า รอยสักได้รับความนิยมโดยมากในหมู่ชาวไทยที่มุ่งเน้นการสร้างกุศโลบายเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจในการสู้รบที่จะให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ในความอยู่คงกระพันชาตรี ซึ่งในอดีตความเชื่อดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางด้านศาสนาจึงเป็นที่สังเกตว่าการสักจะให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ที่เป็นเสมือนเครื่องรางของขลังสำหรับผู้ที่มีรอยสักว่าสามารถป้องกันภัยอันตรายจากศึกสงครามหนั่งเหนียวป็นยังไม่ออกมิตแดงไม่เข้าหรือการสักสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ไพร่หลวงในการแสดงสังกัดกรมกองต่างสักตามประเพณีนิยมต่างๆ หรือแม้แต่สักเพื่อประจานความผิดและเพื่อความมีเสน่ห์ต่อผู้พบเห็นที่เรียกว่าเมตตามหานิยม และต่อมาในยุคปัจจุบันที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์นั้น การสักยันต์ก็ยังคงปรากฏให้เห็นแม้ว่าลวดลาย รูปแบบรวมถึงการให้ความหมายจะเป็นของใหม่ต่างจากความเชื่อดั้งเดิม แต่ยังคงความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เป็นตัวแทนของความศักดิ์สิทธิ์และเป็นหนึ่งในเครื่องรางของขลังที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้เป็นเจ้าของ แต่ทว่าในอดีตนั้นพื้นที่ทางศาสนาและความเชื่อดังกล่าวเป็นเรื่องของบุรุษ ดังนั้นแล้วผู้หญิงไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องเนื่องมาจากการเชื่อมโยงพื้นที่ทางศาสนาเข้ากับรอยสักซึ่งพระภิกษุจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการสัก ดังนั้นแล้วผู้หญิงจึงไม่มีโอกาสที่จะมีรอยสักอยู่บนร่างกายเลย แต่ในปัจจุบันเมื่อความหมายและความเชื่อของการสักได้เปลี่ยนแปลงจากความเป็นสังคมประเพณีสู่สมัยใหม่ ผู้หญิงนั้นก็สามรถมีรอยสักอยู่บนร่างกายได้ดังผู้ชายเช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นการลดทอนและความเคร่งครัดของพิธีกรรมที่ลดลงตามไปด้วยดังเช่นการเกิดขึ้นของความนิยมในการสักยันต์ห้าแฉกหนวดวงที่เป็น

ยันต์ที่มีคุณวิเศษเด่นด้านหน้าที่การงานการเงินและโชคลาภต่าง ๆ

จากการศึกษาพบว่า การสักยันต์ทำแหวนดวงนั้นสามารถสะท้อนถึงความเชื่อของผู้ศรัทธาที่มีต่อการสักยันต์ได้แก่เพื่อความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพการงานและกิจการ, ป้องกันภัยอันตรายจากการเดินทาง, เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ, และเพื่อความสวยงาม กลุ่มทางสังคมของผู้ที่เชื่อในการสักยันต์นี้พบว่ามักจะอยู่ในวัยทำงานเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ความรู้สึกไม่มั่นคงจากอาชีพที่ทำนั้นส่งผลต่อการเลือกรอยสักดังกล่าว ตัวอย่างเช่น การเป็นลูกจ้างชั่วคราว, กลุ่มอาชีพซึ่งลักษณะของการประกอบอาชีพที่ความก้าวหน้าในการทำงานหรือความมั่นคงจากการทำงานนั้นมาจากการที่ต้องมีการเพิ่มยอดขายโดยใช้การเจรจาทางธุรกิจและการหาลูกค้า, หรือการทำธุรกิจค้าขายภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงและความไม่มั่นคงของสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน จึงส่งผลต่อความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เช่น การสักยันต์ดังกล่าวนี้เป็นส่วนที่สร้างความมั่นใจต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งภายหลังจากผ่านพิธีกรรมสักยันต์แล้วนั้นเสมือนกับว่าได้เข้าสู่สมาชิกของกลุ่มอย่างถูกต้อง การสร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันคือการเป็นสมาชิกหรือลูกศิษย์แล้วนั้นประเด็นที่สำคัญคือจำเป็นต้องมีการปฏิบัติตนอยู่ภายใต้ข้อกำหนดต่างๆ คือกลุ่มผู้สักยันต์จะต้องมีกฎข้อปฏิบัติตนเพื่อรักษาไว้ซึ่งพุทธคุณของรอยสัก อาทิเช่น การท่องคาถาสำหรับยันต์ทำแหวนดวง การไม่ดูหมิ่นพ่อแม่ครูอาจารย์รวมถึงการเข้าร่วมพิธีการไหว้ครูสักยันต์ ประเด็นดังกล่าวนี้ทำให้เห็นได้ว่าการมีรอยสักทำให้ปัจเจกชนต้องมีความสัมพันธ์กับกลุ่มที่ตนสังกัดโดยอยู่กับความหมายและอำนาจหรือพลังของรอยสักที่ตนมีกับบอติดีจากการที่เคยผ่านพิธีกรรมในการสักและกับพฤติกรรมของตนเองนั้นคือข้อห้ามของรอยสัก (นิตี ภวัครพันธ์ุ, 2541 : 185) พิธีกรรมในด้านความเชื่อได้แก่พิธีไหว้ครูและการสักยันต์นั้นเป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลในฐานะสมาชิกกลุ่มในผ่านทางของพิธีกรรมนับตั้งแต่แรกเริ่มไปจนถึงเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการพิธีกรรมแล้วกำหนดต่างๆ ที่สมาชิกของกลุ่มต้องยอมรับและปฏิบัติตามในการรวมของกลุ่มคนเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง การมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์หรือคติที่ใช้เป็นตัวแทนของกลุ่มนั้นเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มได้ยึดปฏิบัติ (ชนกภรณ์ นรากร.2548:88) โดยพิธีต่างๆ นั้นจะเห็นได้ว่าการลดทอนความเคร่งครัดลงไปหากแต่ถูกประยุกต์ให้ง่ายขึ้นในแง่การปฏิบัติตน ทั้งนี้ในส่วนของปัจจัยที่ก่อให้เกิดทุนทางสังคมในพื้นที่ของความเชื่อเรื่องรอยสักทั้งนี้ถือได้ว่าปรากฏการณ์ความเชื่อดังกล่าวนี้เป็นทุนทางวัฒนธรรมของความเชื่อที่ได้รับการสั่งสมมาหลากหลายยุคหลายสมัย จนกระทั่งปัจจุบันคือกระบวนการทำให้ความเชื่อหรือวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องรอยสักเดิมกลายมาเป็นทุนซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นการทำของเดิมให้กลายเป็นของใหม่โดยการสร้างเรื่องราวให้รอยสักเป็นสิ่งที่มีความคุณวิเศษที่จะให้คุณแก่ผู้ที่มีรอยสักดังกล่าวโดยกระบวนการผลิตซ้ำของสื่อสารมวลชนหรือคำแนะนำกันในกลุ่มเพื่อนนั้นมีส่วนต่อการเพิ่มเข้ามาสู่กลุ่มทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์จากทุนทางวัฒนธรรมสู่ทุนทางสังคมในด้านการสร้างเครือข่ายของกลุ่มสมาชิก

สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

จากการศึกษาในด้านประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของการสัก ตลอดจนความเชื่อของการสักยันต์พบว่า รอยสักได้รับความนิยมโดยมากในหมู่ชายไทยที่มุ่งเน้นการสร้างกุศโลบายเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจในการสู้รบที่จะให้ผลทางด้านไสยศาสตร์ในความอยู่คงกระพันชาตรีซึ่งในอดีตความเชื่อดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางด้านศาสนา แต่ในปัจจุบันในสภาวะการณ์ที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและอันเนื่องจากการที่มนุษย์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในโลกของทุนนิยมการประกอบอาชีพหรือการดำเนินชีวิตที่ไม่มั่นคงในด้านต่าง ๆ ท่ามกลางความสับสนปราศจากความมั่นคงในการดำรงชีวิตมีส่วนทำให้การสักยันต์ทำแกวหนูนดวงในฐานะของเครื่องรางของขลังหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อของกลุ่มผู้ศรัทธามีส่วนสร้างความมั่นใจต่อการดำเนินชีวิต ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าจากความเชื่อดังกล่าวนั้นจึงถูกทำให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามไปด้วยส่งผลให้ความเชื่อและความหมายรอยสักในปัจจุบันกลายเป็นทั้งความศักดิ์สิทธิ์และความสวยงามโดยเป็นความหมายที่ส่งผลต่อด้านหน้าที่การงานการเงินและโชคลาภที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอันเนื่องมาจากอดีตวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตที่ไม่มั่นคงจากศึสงครามรอยสักเป็นสิ่งสร้างความมั่นใจต่อผู้ที่มีรอยสักให้เป็นผู้กล้าหาญไม่เกรงกลัวต่อข้าศึกแต่ในยุคสมัยปัจจุบันในท่ามกลางกระแสเปลี่ยนแปลงหรือความผันผวนในทางเศรษฐกิจและสังคมรอยสักยันต์นี้ก็กลับเป็นส่วนสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตดังที่ได้กล่าวไปในเบื้องต้น

จากประเด็นความเชื่อของกลุ่มทางสังคมดังกล่าวนี้สามารถสะท้อนให้เห็นทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคมที่เกิดจากความเชื่อสู่การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมของคนหลากหลายกลุ่มจนก่อตัวเป็นกลุ่มสักยันต์ทำแกวหนูนดวงทั้งนี้จากความเชื่อเรื่องการสักยันต์นั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนในมิติต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ (Suggestion)

จากการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสักยันต์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเกี่ยวกับกรณีศึกษาบุคคลที่มีรอยสักในกลุ่มทางสังคมต่างๆ เพื่อศึกษาลักษณะรวม อาทิเช่น ในด้านความเชื่อ เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มสังคมของผู้หญิงที่มีความเชื่อเรื่องการสักยันต์ว่ามีบทบาทต่อพื้นที่ความเชื่อดังกล่าวในลักษณะเช่นไร รวมถึงมีลักษณะของการก่อของกลุ่มขึ้นอย่างไร ทั้งนี้อาจมีส่วนช่วยอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมในด้านต่างๆ และเพิ่มความเข้าใจต่อประเด็นการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยหวังว่าการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านประวัติความเป็นมา พัฒนาการตลอดจนความคิดและความเชื่อของการก่อตัวของกลุ่มสักยันต์ทำแกวหนูนดวง

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- ชนกภรณ์ นรากร. (2548). วิวัฒนาการการสักและวัฒนธรรมมวลชนกับการสักรอยศิลปะบนเรือนร่าง. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- นิติ ภาวีครพันธุ์. (2541). รอยสักกับการสร้างตัวตน. กรุงเทพฯ : คบไฟ.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2534). ศิลปะการสักลาย. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- รัตนา อรุณศรี. (2547). ประวัติศาสตร์สังคมสังเขปเรื่องการสักร่างกายมองในมิติของความสัมพันธ์ทางเพศสภาพ. โครงการวิจัยส่วนบุคคลศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สตรีศึกษา) สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2540). มรดกวัฒนธรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : เอส พี เอฟ พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- สุขกมล สันติพร. (2551). ร้อยแปดพันเก้าความรู้คู่ปัญญา (รวมเรื่องราวรอบรู้คนไทย). นนทบุรี : ฉลองบุญ.

ภาษาอังกฤษ

- Angeloglou, M. (1970). *A history of make up*. London : Studio Vista Limited.
- Guelden, M. (1995). *Thailand into the spirit world*. Singapore : Time Editions.
- Guelden, M. (2007). *Thailand spirits among us*. Singapore: Cavendish Editions.
- Hemingson, V. (2009). *Tattoo design directory; the essential reference for body art*. Singapore : Pagesone Publishing.
- Hoskin, J. (1996). *The supernatural in Thai life*. Bangkok : The Tamarind press.
- Jenkins, R. (1992). *Pierre Bourdieu*. London : Clays.
- Schaefer, R. and Lamm, P. (1994). *Sociology : A brief introduction*. New York : McGraw-Hill.
- Stangor, C. (2004). *Social groups in action and interaction*. Great Britain : Psychology Press.
